

Raad van Advies belicht in jaarverslag 2018:

Via wetgeving en gedragscodes valt belangenverstrengeling in te dammen

WILLEMSTAD - In 2018 bereikten de Raad van Advies (RvA) 43 verzoeken voor advies, terwijl dat jaar 47 adviezen zijn uitgebracht, waaronder enkele van het jaar ervoor. Per eind december 2018 had de RvA nog maar 2 verzoeken af te handelen. Zo valt te lezen in het jaarverslag 2018 van dit hoogste adviescollege van Curaçao met als hoofdtaak advisering over ontwerpregelingen. Als thema voor deze uitgave geldt het actuele onderwerp 'belangenverstrengeling in een kleine gemeenschap' waarover RvA-lid dr. Jeffrey Sybesma in een interessant essay zijn licht heeft laten schijnen.

In het streven van de RvA om te luisteren naar de geluiden uit de samenleving diende op 7 november 2018 de publieke forumdiscussie in samenwerking met de University of Curaçao Dr. Moises da Costa Gomez over 2 immer actuele onderwerpen 'aanwijzingen en ontbindingsrecht' om de kennis daarover te vergroten. Een e-boek hierover is te lezen op de website van de RvA (www.raadvanadvies.cw). Om over aan de orde zijnde zaken een maatschappelijke discussie aan te zwengelen is in het nieuwe jaarverslag het thema 'belangenverstrengeling' nader uitgediept.

De schijn alleen al

In een gemeenschap als die van Curaçao komt al snel het gevaar om de hoek kijken van belangenverstrengeling, want meestal is men op meerdere terreinen actief. Dat geldt voor mensen uit de publieke sector, de private sector en maatschappelijke organisaties. Er hoeft niet meteen sprake te zijn van integriteitvraagstukken, maar het gevaar voor conflictsituaties kan wel op de loer liggen. Binnen het overheidsapparaat gelden regels voor nevenfuncties en aanvaarding van geschenken. Voor publieke bestuurders geldt mogelijk nog meer dat zij zich verre moeten houden van belangenverstrengeling, zelfs als dat niet altijd 100% helder kan worden aangetoond. Voeg daar nog aan toe dat de perceptie van belangenverstrengeling al genoeg kan zijn om bepaalde ambten en (neven)functies bij voorkeur niet te combineren. Het kan gebeuren dat de schijn ervan nog zwaarder wordt gewogen dan feitelijke belangenverstrengeling.

Volgens Sybesma moet beleid worden ontwikkeld ter voorkoming van (schijn van) belangenverstremgeling. Hierom worden reeds veelal basisbeginselen als onpartijdigheid, betrouwbaarheid, zorgvuldigheid, dienstbaarheid en integriteit gebundeld in gedragscodes. Zo gelden ook voor de leden van de RvA regels als dat bepaalde andere functies en ambten niet te verenigen zijn om de zuiverheid van het functioneren van de Raad te waarborgen. Sybesma haalt de wet aan op integriteit van (kandidaat-) ministers met inbegrip van onverenigbare belangen en functies. Tenslotte is het land Curaçao kort geleden gekomen met een Algemene Gedragscode voor Ambtenaren met regels ten aanzien van de (schijn van) belangenverstremgeling, (schijn van) corruptie, gebruik van publieke middelen, werkhouding, drugsgebruik en informatie, omgang met burgers, met leden van het bestuur en ambtenaren, alsook naleving van diezelfde gedragscode. Hier sluit het plan van de overheid voor instelling van een Bureau Integriteit eveneens op aan. Alles staat of valt bij naleving van regels. Tegelijkertijd waarschuwt de heer Sybesma voor al te zeer rigide toepassing van de regels binnen een kleine gemeenschap met toch al relatief weinig expertise, want anders bemoeilijkt dat weer een tot bloei komen van de gemeenschap. Een schijn van belangenverstremgeling is niet voldoende. Gezamenlijk zal aandacht besteed moeten worden of deze constatering voldoende grond heeft om te beslissen dat de schijn niet slechts schijn is, doch daadwerkelijk tot de conclusie leidt dat er belangenverstremgeling geconstateerd wordt. De beste uitweg is dan een systeem van 'checks & balances'.

De bedrijfsvoering

De RvA vergaderde zelf in het verslagjaar 24 keer plenair, met een hoog gemiddeld aanwezigheidspercentage van 96,2%. Daarnaast werd er in totaal 10 keer vergaderd in de werkgroepverbanden, terwijl minder complexe zaken ook per e-mail konden worden afgehandeld. Bij 2 gelegenheden vond een werkontmoeting plaats met de Gouverneur, in haar hoedanigheid van voorzitter van de RvA.

Bijzonder was de ontmoeting van de ondervoorzitter op 2 juli 2018 met het Koninklijk Paar op het gouverneurspaleis. Verder heeft de RvA in 2018 ontmoetingen gehad met de Raad van State (Nederland) en de Raden van Advies van Aruba en Sint Maarten, het College financieel toezicht (Cft) Curaçao en Sint Maarten, de Minister-President tevens Minister van Algemene Zaken van Curaçao, de Curaçaose Ministeries van Financiën en van VVRP, de Vertegenwoordiger van Nederland voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten, de Evaluatiecommissie Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en Think to Do Institute.

Ten behoeve van de openbaarheid in een democratische rechtsstaat maakt de Raad via de website (www.raadvanadvies.cw) uitgebrachte adviezen openbaar.

Jaarverslag 2018 op website

Kennis van het jaarverslag 2018 kan worden genomen door de website van de RvA te bezoeken: www.raadvanadvies.cw

Willemstad, 19 juni 2019

Namens de Ondervoorzitter van de Raad van Advies

Mevrouw mr. C. M. Raphaëla

Secretaris